

Saxion Next
Mevrouw Ir. B.A.M. Lohuis, directeur
Postbus 2119
7420 AC DEVENTER

Besluit

Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag Toets nieuwe opleiding hbo-bachelor Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde van Saxion Next

datum 1 Inleiding

28 juni 2007

onderwerp

Definitief besluit

Toets nieuwe opleiding

hbo-bachelor Tweedegraads

lerarenopleiding Natuurkunde

Saxion Next (# 2133)

ons kenmerk

NVAO/20072016/CT

bijlagen

Bij brief van 15 februari 2007 heeft mevrouw Ir. B.A.M. Lohuis, directeur van Hogeschool Saxion Next te Deventer, bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag Toets nieuwe opleiding ingediend, als bedoeld in artikel 5a.11 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW; Stb. 2002, 302), voor de opleiding hbo-bachelor Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde. Het betreft een opleiding met een voltijdse, deeltijdse en duale variant die te Deventer wordt verzorgd.

In overleg met de NVAO heeft het panel de oordelen voor enkele facetten en onderwerpen overgenomen uit het VBI-rapport van 2005, dat als basis diende voor de accreditatie van de bestaande Tweedegraads lerarenopleidingen van Saxion Next in 2006. Het betreft de facetten studielast, instroom en duur van het onderwerp Programma en de onderwerpen Voorzieningen en Kwaliteitszorg. Het VBI-rapport uit 2005 is hiertoe voldoende actueel.

De beoordeling van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde is uitgevoerd door een door de instelling ingeschakelde Visiterende en Beoordelende Instantie (VBI): Hobéon Certificering bv (Hobéon).

Hobéon heeft voor de beoordeling van de aanvraag een panel van deskundigen ingesteld. Het panel kende de volgende samenstelling:

- de heer drs. G.J. Stoltenborg, auditdeskundige en voorzitter;
- de heer drs. G.W.M.C. Broers; auditdeskundige en secretaris.

Deze panelsamenstelling, zonder domeindeskundigen, kan hier volstaan, omdat de beoordeling van deze nieuwe opleiding feitelijk een aanvulling is op de bovengenoemde accreditatiebeoordeling van de bestaande tweedegraads lerarenopleidingen van Saxion Next. Het accent in de aanvullende beoordeling lag op het proces van inpassen van deze twee nieuwe opleidingen in het bestaande pallet, waarvoor auditdeskundigheid volstaat.

De beoordeling door het panel van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde is verricht aan de hand van het Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs [hbo-bachelor] van de NVAO (Toetsingskader; Strct. 2003, 120).

Inlichtingen

Henri Ponds

+31 70 312 23 61

h.ponds@nva

Parkstraat 28 | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F +31 (0)70 312 2301
info@nva

pagina 2 van 8 De visitatie van de opleiding heeft plaatsgevonden op 19 januari 2007. Het paneladvies dateert van februari 2007.

2 Advies panel

2.1 Samenvatting van bevindingen van het panel

Hogeschool Saxion Next heeft op 15 februari 2007 bij de NVAO een aanvraag ingediend voor toetsing van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde met een Hobéon-advies. Het informatiedossier bij de aanvraag en de nadere toelichting tijdens de visitatie hebben het Hobéon-panel in staat gesteld een positief advies te formuleren.

De Tweedegraads lerarenopleiding van Saxion Next hanteert de set eindkwalificaties voor de opleiding, die per 1 augustus 2006 zijn opgenomen als bekwaamheidseisen in de Wet op de beroepen in het onderwijs. De Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde van Saxion Next heeft deze eindkwalificaties tot zich genomen en een eigen accent aangebracht hetgeen beschreven is in het opleidingsconcept van de opleiding.

De kern van het eigen accent van de opleiding betreft, zo blijkt uit de documentatie:

- het centraal stellen van de persoon als leraar als fundament van het beroep;
- het gebruik van het begrip situatie in relatie tot de competenties;
- de ontwikkellijn in relatie tot de zich ontwikkelende leraar;
- het reflecterend vermogen van de zich ontwikkelende leraar.

Uit de documentatie blijkt dat de Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde uitgaat van voldoende helder beschreven eindkwalificaties. Uit de documentatie blijkt dat de kwalificaties voor de drie varianten waarin de opleiding wordt aangeboden richtinggevend zijn.

De opleiding beschouwt de docent als pedagoog, didacticus en teamlid. De rol van de leraar als pedagoog is die van opvoeder en begeleider van leerlingen met soms specifieke gedragskenmerken die bijsturing behoeven. Het panel vindt het van belang, mede gelet op de doelgroep waar de docenten les aan zullen geven (met name het vmbo), dat in de opleiding aan dit aspect voldoende aandacht wordt besteed. Zo blijkt uit de documentatie en tijdens de audit, dat er een aparte module is op het terrein van leerproblematiek waar bijvoorbeeld wordt ingegaan op de pedagogisch-didactische component van ordeproblematiek, de wijze waarop aansluiting moet worden gezocht bij de 'leefwereld' van de leerling en het leggen van contacten met de omgeving van de leerling, bijvoorbeeld met de ouders.

De rol van de leraar als (vak)didacticus betreft het doordenken van het onderwijsleerproces, de introductie en verduidelijking van leerstof en de organisatie van de onderwijsleerprocessen. Omdat de opleiding zelf naar het oordeel van het eerste panel (zie VBI-rapport uit december 2005) weinig of geen aandacht besteedde aan de specifieke vakdidactiek, heeft de opleiding een uitgebreid verbeterplan opgesteld dat het eerste panel na bestudering beoordeelt als adequaat. Uit dit verbeterplan blijkt dat de opleiding een competentieset hanteert voor vakdidactische ontwikkeling die gebaseerd is op extern gevalideerde en landelijk vastgestelde bekwaamheidseisen.

pagina 3 van 8 Het panel kwalificeert het facet Niveau bachelor voor de voltijdse-, deeltijdse- en duale variant van de Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde als voldoende en wel op grond van de volgende observaties:

- de eindkwalificaties van de Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde bevat de noodzakelijke elementen waar de Dublin descriptoren betrekking op hebben en wel met een bereik en diepgang die overeenkomen met het niveau waar deze descriptoren naar verwijzen;
- de opleiding heeft de Dublin descriptoren als referentiepunt gehanteerd waardoor alle opleidingskwalificaties herleidbaar zijn tot de internationaal geaccepteerde bachelorkwalificaties van een hbo-opleiding.

De beroepenveldcommissie van de opleiding geeft aan dat de opleidingskwalificaties en het hiervan afgeleide curriculum voldoen aan de eisen die het beroepenveld stelt aan afgestudeerde tweedegraads docenten. Ook heeft de opleiding nauwe contacten met het beroepenveld via de beroepenveldcommissie, de Raad van Advies en via onderwijsinstellingen waar studenten stage lopen.

Het panel constateert dat voor de pedagogische- en algemeen-didactische kant er een ruim aanbod aan theorie is opgenomen in het curriculum. Voor deze onderdelen zijn ook praktijkopdrachten ontwikkeld voor het toepassen van de aangeboden pedagogische- en algemeen-didactische theorie in de stage. Gegeven het onderwijs waarvoor de opleiding met name opleidt (onderbouw voortgezet onderwijs en het vmbo) is dat een terechte keuze. De docent in bovengenoemde setting wordt steeds meer teamlid; didactiek moet daarom ook vanuit een vakoverstijgend perspectief ingevuld worden. Saxion Next besteedt juist hier veel aandacht aan, zo constateert het panel.

Wat betreft de vakinhoud heeft de opleiding een mechanisme dat borg staat voor de vakinhoudelijke kennis van de toekomstige docent. In ieder geval moet de aspirant student kunnen aantonen dat hij beschikt over voldoende vakkennis binnen de discipline waarbinnen hij gaat doceren. Dit kan door middel van diploma's maar ook door het kunnen aantonen van werkervaring binnen zijn discipline. Indien blijkt dat de aspirant student beschikt over te weinig recente vakinhoudelijke kennis, dan dient deze additionele cursussen of opleiding(en) te volgen alvorens toegelaten te worden tot de Tweedegraads lerarenopleiding.

Het onderwijsprogramma is gebaseerd op de beroepspraktijk van de leerkracht en wordt voortdurend bijgesteld op basis van actuele ontwikkelingen, zo blijkt uit verschillende documenten/notities. Het curriculum van de opleiding is zodanig opgebouwd dat studenten in iedere fase van de studie zowel in de stage als in de Leraar In Opleiding(LIO)-periode in aanraking komen met de beroepspraktijk. Ook in het binnenschools curriculum worden beroepsvaardigheden getraind. Daarnaast vindt kennisontwikkeling plaats door het bestuderen van literatuur. Het panel heeft de literatuurlijst bestudeerd. Geconstateerd wordt dat deze in voldoende mate is afgestemd op actuele ontwikkelingen met betrekking tot multicultureel onderwijs, het vmbo en de wijze kennisoverdracht. Het panel constateert verder dat uit het eerder genoemde verbeterplan op het terrein van vakdidactiek blijkt dat studenten tijdens hun studie aantoonbaar gebruik maken van vakdidactische literatuur. Het competentieprofiel van de Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde beschrijft de opleidingskwalificaties, het niveau, de oriëntatie en de beroepscontexten. Van het competentieprofiel en de competentiematrix heeft de opleiding de leerdoelen afgeleid. De competenties zijn voor elk onderwijsonderdeel geformuleerd. Dit geldt voor zowel het binnenschools- als het buitenschools curriculum.

pagina 4 van 8 De opleiding is vormgegeven als kopopleiding. Een student kan ook pas deelnemen aan het programma als duidelijk is (op basis van een assessment of een intake) dat deze volledig voldoet aan de vereiste vakinhoudelijke kenniscomponent. Het document "Eindtermen in de opleiding" beschrijft deze vakinhoud.

De focus van de Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde ligt op de beroepspraktijk. Het studieprogramma is dan ook zodanig opgebouwd dat onderwijseenheden zoals het ontwerpen van onderwijsleersituaties, het ontwerpen van leeromgevingen gecombineerd worden met stagelopen. Dit biedt de student de gelegenheid de theorie te toetsen aan de praktijk en, omgekeerd, de problemen die de student in de praktijk ervaart te toetsen aan de theorie of met medestudenten te bespreken. Op deze wijze garandeert de opleiding een duidelijke samenhang tussen theorie en praktijk.

(Uit het VBI-rapport 2005, facet Instroom) Het panel valt in positieve zin de gedetailleerdheid van het advies bij het Instroom-geschiedonderzoek op en de vertaling hiervan naar het curriculum van Saxion Next. De resultaten worden goed vastgelegd. De intake van de studenten die geen zij-instromers zijn en deze opleiding als kopstudie volgen, is minder gestructureerd. Zij hebben een gesprek met de opleidingscoördinator. Dit gesprek heeft niet het karakter van een assessment of een beoordeling die kan leiden tot vrijstellingen.

De Tweedegraads lerarenopleiding streeft voor de drie opleidingsvarianten naar een personeelsbestand dat een verbinding legt met de beroepspraktijk. Wat betreft ervaringsachtergrond vindt de opleiding het belangrijk dat de onderwijsgevende zelf in het onderwijs gewerkt heeft (bij voorkeur in verschillende vormen). Daarnaast, zo is het panel gebleken, wordt het ambitieus-zijn van de docent als een belangrijk kenmerk beschouwd: bij nieuwe docenten wordt hier op gelet. Uiteraard, zo geeft men aan, zijn vakinhoudelijke kennis en vakdidactische kennis belangrijk alsmede ondernemend-zijn. De (nieuwe) docenten waar het tweede panel mee gesproken maakten een enthousiast indruk; zij willen 'er iets van maken'. Uit de door het panel bestudeerde cv's blijkt dat docenten voldoende toegerust zijn om de opleiding te verzorgen.

De opleiding beschikt over een ruim bestand aan gekwalificeerd personeel dat bij eventuele groei van de opleiding ingezet kan worden, zo is het eerste en het tweede panel gebleken tijdens de audits. De docent-student ratio is laag en afhankelijk van het aantal studenten dat zich heeft ingeschreven. Gebleken is dat de docent student ratio niet boven de 1:22 uitkomt hetgeen duidelijk onder het landelijk gemiddelde is voor hbo-opleidingen. Over het algemeen zijn de docent 'jong', dat wil zeggen jonger dan 45 jaar.

Het personeel van de Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde is gekwalificeerd voor wat betreft de kennis van het beroep, de ontwikkelingen van het vakgebied en de ontwikkelingen in het beroepenveld. Vanuit didactisch oogpunt is het docentenkorps geschoold in competentiegericht leren in relatie tot het beroepsprofiel en de opleidingskwalificaties die in samenwerking met het werkveld zijn opgesteld.

(Uit het VBI-rapport 2005, onderwerp Voorzieningen) Het panel komt tot de volgende bevindingen en afwegingen. Het panel kwalificeert de materiële voorzieningen voor de drie varianten van de opleiding als voldoende. De huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om de opleiding te realiseren en er bestaat met het oog op de toekomst voldoende inzicht in de wensen en eisen ten aanzien van de materiële voorzieningen bij zowel de docenten als de studenten. De opleiding houdt, binnen zekere grenzen, aantoonbaar rekening met de wensen van de betrokkenen op het terrein van voorzieningen. Tijdens het bezoek van het panel aan de opleiding blijkt dat de lijnen tussen student en docent kort zijn. Elke student wordt begeleid door een docent en kan bij de studieleader

pagina 5 van 8 terecht voor vakoverstijgende zaken. De opleiding maakt bij de begeleiding van studenten gebruik van een portfolio. De begeleiding wordt door studenten als positief en stimulerend ervaren. Uit het tevredenheidsonderzoek blijkt dat studenten tevreden zijn over de informatievoorziening. Het panel constateert op basis van de documentatie en tijdens de gesprekken met studenten dat zij inderdaad tevreden zijn over de informatievoorziening.

(Uit het VBI-rapport 2005, onderwerp Kwaliteitszorg) Het panel komt tot de volgende bevindingen en afwegingen. De opleiding maakt, zo blijkt uit de documentatie, gebruik van het kwaliteitszorgsysteem zoals dat Saxion-breed geldt. Hierbij worden de volgende eisen aan het kwaliteitsbeleid gesteld: doelgerichtheid, systematisch, structureel, continu, cyclisch, klantgericht en integraal. De eisen zijn vastgelegd in het kwaliteitskader van Saxion. Het gaat hier zowel om de zogenaamde accreditatie-eisen als de eigen streefdoelen van Saxion. Op diverse terreinen zijn ook resultaten/kengetallen geformuleerd. Er bestaat structurele aandacht en betrokkenheid bij alle geledingen voor de geleverde kwaliteit. De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de geleverde kwaliteit en het management stuurt medewerkers hierop aan via de gesprekscyclus, via procedures, via afstemmingsgesprekken met jaarplanners en clustervoorzitters en via diverse vormen van werkoverleg (personeelsvergadering, themavergaderingen, studiedagen). Naar aanleiding van de tijdens het bezoek gevoerde gesprekken en op basis van de documentanalyse blijkt dat de opleiding sedert de laatste interne periodieke evaluatie aantoonbare verbeteringen heeft doorgevoerd, onder andere daar waar het de actualisering van de beschrijving van het evaluatiebeleid betreft (medio 2005) en de versterking van de PDCA-cyclus op alle niveaus (2005-2009) betreft.

Uit de documentatie en tijdens het bezoek is gebleken dat de opleiding actief is daar waar het gaat om diverse geledingen van zowel binnen als buiten de onderwijsorganisatie bij het kwaliteitsbeleid te betrekken. Zo betreft de opleiding de beroepenveldcommissie, alumni en studenten bij het verder verbeteren van de kwaliteitszorg.

Het panel heeft van de Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde een schriftelijke bevestiging i.c. de garantie gekregen, dat het programma volledig kan worden doorlopen. Hieraan wordt toegevoegd dat de opleiding deze garantie kan geven, omdat de opleiding naadloos opgenomen wordt in het geheel van de al eerder geaccrediteerde Tweedegraads lerarenopleidingen. Door toevoeging van deze nieuwe opleiding, is er sprake van een compleet assortiment, en is de basis des te meer solide.

Door de wijze van opzet van de opleidingen zijn er geen noemenswaardige investeringen nodig voor de uitbreiding van het aanbod met deze twee opleidingen. Er zijn al contacten gelegd met docenten Natuurkunde in het beroepenveld die als praktijkbegeleider kunnen optreden. Docenten die de transfer kunnen begeleiden van algemene didactiek naar vakdidactiek zijn tevens reeds ter beschikking.

Er zijn geen aanloopverliezen, aangezien de aanloopverliezen al hebben plaatsgevonden ten laste van de veertien al eerder geaccrediteerde tweedegraads opleidingen van Saxion Next. Door de toevoeging van de twee nieuwe opleidingen, wordt de bezettingsgraad vergroot, en daarmee de financiële basis voor het onderwijs en de organisatie des te sterker: de kosten nemen niet toe, maar de opbrengsten wel.

pagina 6 van 8 2.2 Schematisch overzicht van het oordeel van het panel

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van het Hobéon-panel weer.

Onderwerp	Oordeel	Facet	Oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 Domeinspecifieke eisen	V
		1.2 Bachelor	V
		1.3 Oriëntatie hbo	V
2 Programma	V	2.1 Eisen hbo	V
		2.2 Relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 Samenhang programma	V
		2.4 Studielast	V
		2.5 Instroom	V
		2.6 Duur	V
3 Inzet personeel	V	3.1 Eisen hbo	V
		3.2 Kwantiteit	V
		3.3 Kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 Materiële voorzieningen	V
		4.2 Studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 Systematische aanpak	V
		5.2 Betrokkenheid	V
6 Continuïteit	V	6.1 Afstudeergarantie	V
		6.2 Investerings	V
		6.3 Financiële voorzieningen	V

V = voldoende

O = onvoldoende

2.3 Advies van het panel

Het Hobéon-panel adviseert de NVAO om positief te besluiten ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde van Hogeschool Saxion Next.

3.1 De NVAO heeft vastgesteld:

3.1.1 dat het panel van deskundigen ingesteld door Hobéon voor de beoordeling van de aanvraag Toets nieuwe opleiding van Hogeschool Saxion Next voor de opleiding hbo-bachelor Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde wat de samenstelling betreft, voldoet aan de daaraan te stellen eisen van onpartijdigheid, deskundigheid en onafhankelijkheid, gelet op aanvullende karakter van de beoordeling;

3.1.2 dat de werkwijze van het panel zorgvuldig en gedegen is geweest. De gevolgde werkwijze en procedure alsmede geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;

3.1.3 dat het panel zijn oordeel heeft opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs van de NVAO en de daarbij behorende beslisregels voldoende heeft gevolgd. Wel heeft het panel ten onrechte de oordelen op facetoniveau uitgesproken op een vierpuntsschaal. In dit besluit is dat gewijzigd naar de vereiste tweepuntsschaal. Op het niveau van de facetten zijn de analyses van het panel duidelijk en consistent, en ze leiden tot heldere conclusies. Op het niveau van de onderwerpen zijn de oordelen over de facetten op juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies.

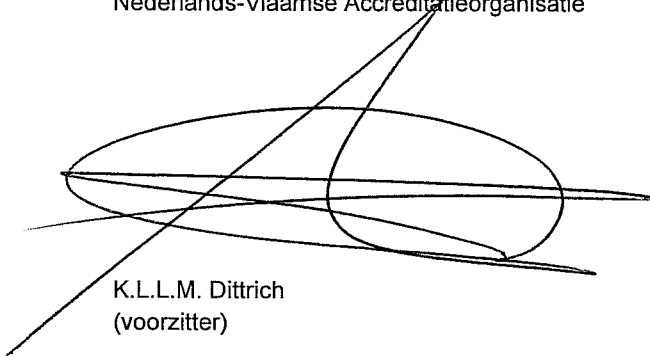
3.2 De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het paneladvies over de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen en dat het eindoordeel deugdelijk is gemotiveerd.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, in verbinding met artikel 5a.11, zesde lid, van de WHW heeft de NVAO de directie van Hogeschool Saxion Next te Deventer in de gelegenheid gesteld haar zienswijze op het voornemen tot besluit d.d. 22 mei 2007 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid heeft de directie geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit de aanvraag Toets nieuwe opleiding van Hogeschool Saxion Next voor de opleiding hbo-bachelor Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde (voltijdse, deeltijdse en duale variant; locatie Deventer) positief te beoordelen. Ingevolge het bepaalde in artikel 7.10a, tweede en vierde lid, van de WHW is de graad: bachelor of Education.

Den Haag, 28 juni 2007

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Instelling : Hogeschool Saxion Next
Opleiding : Tweedegraads lerarenopleiding Natuurkunde
Sector : Onderwijs en lerarenopleiding
Graad : Bachelor of Education
Oriëntatie : hbo